

**ZARZĄDZENIE DYREKTORA**  
**SZKOŁY PODSTAWOWEJ z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 5**  
**Z DNIA 21.05.2012 r.**  
**W SPRAWIE: PROCEDUR POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH**

**Podstawy prawne stosowanych procedur:**

- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: DzU 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jedn.: DzU 2010 nr 33, poz. 178 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (DzU 2005 nr 179, poz. 1485 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: DzU 2007 nr 70, poz. 473 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (DzU 2007 nr 43, poz. 277 ze zm.);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (DzU 2003 nr 26, poz. 226).*

§ 1

Zarządzam wprowadzenie na terenie szkoły określonych procedur postępowania w sytuacjach trudnych, tj.:

- 1) w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy rodzinnej,
- 2) w przypadku uzyskania przez nauczyciela informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków odurzających, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji,
- 3) w przypadku występowania w szkole aktu lub aktów agresji, przemocy, w tym cyberprzemocy itp.,
- 4) wobec ucznia z zaburzeniami psychicznymi, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub do siebie,
- 5) w przypadku częstych nieobecności ucznia.

## § 2

W przypadku wystąpienia na terenie szkoły sytuacji zagrożenia i sytuacji trudnych wymienionych w § 1 zaleca się zastosowanie właściwych do okoliczności procedur, stanowiących załącznik od 1-9 do niniejszego zarządzenia.

## § 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 21.05.2012 r.

Załącznik nr 1 do

Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr5  
z dnia 21.05.2012 r.  
w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA,  
ŻE UCZEŃ JEST OFIARĄ PRZEMOCY RODZINNEJ**

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. Wychowawca informuje pedagoga/psychologa lub/i dyrektora/wicedyrektora szkoły, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, dyrektor/wicedyrektor lub pedagog/psycholog wzywa lekarza.
5. Dyrektor/wicedyrektor lub/i psycholog/pedagog, dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
6. Pedagog/psycholog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.
7. Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
8. Dyrektor niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego.
9. W przypadku osoby nieletniej dyrektor/wicedyrektor zawiadamia sąd rodzinny i nieletnich.

Załącznik nr 2 do

Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5  
z dnia 21.05.2012 r.  
w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA PRZEZ NAUCZYCIELA  
INFORMACJI, ŻE UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW  
ODURZAJĄCYCH, UPRAWIA NIERZĄD BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA  
ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI**

1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o zaistniałych faktach pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog lub dyrektor/wicedyrektor wzywa do szkoły rodziców/rodzica (prawnego opiekuna) ucznia i przekazuje uzyskaną informację.
4. Wychowawca lub/i pedagog/psycholog lub/i dyrektor/wicedyrektor przeprowadza/przeprowadzają rozmowę z rodzicami i uczniem (można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym).
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni nieletniego ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub/i policję (specjalistę ds. nieletnich).
6. Gdy rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ale są nieskuteczni, i gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (takie jak rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, skierowanie na terapię itp.), a ich zastosowanie wobec nieletniego nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub/i policję (dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji, co nie zwalnia szkoły z prowadzenia nadal działań wychowawczych).
7. Gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły skreśla pełnoletniego ucznia z listy uczniów w sposób przewidziany w statucie szkoły.

Załącznik nr 3 do

Zarządzenia Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5

z dnia 21.05.2012 r.

w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

## **PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĘPOWANIA W SZKOLE AKTU LUB AKTÓW AGRESJI I PRZEMOCY, W TYM CYBERPRZEMOCY**

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków, i w razie potrzeby prowadzi do pielęgniarki szkolnej, klasę zostawiając po opieką pomocy nauczyciela lub pracownika administracji.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/i dyrektora/wicedyrektora szkoły i niezwłocznie wraca na zajęcia.
3. Wychowawca informuje o zdarzeniu pedagoga/psychologa lub/i dyrektora/wicedyrektora szkoły, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i/lub życia, dyrektor/wicedyrektor lub pedagog/psycholog wzywa lekarza.
5. Jeżeli akt agresji/przemocy ma znamiona przestępstwa lub czynu karalnego, dyrektor/wicedyrektor wzywa patrol szkolny/policję i następnie wdrażana jest procedura przewidziana dla takiej sytuacji.
6. Jeśli akt agresji/przemocy nie ma powyższego charakteru, wychowawca klasy lub/i psycholog/pedagog przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość), dbając o dyskrecję, oraz rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz ewentualnymi świadkami.
7. Wychowawca klasy lub pedagog/psycholog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) pokrzywdzonego i sprawcy.
8. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się działania wobec sprawcy (takie jak: rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę i zespół klasowy, kary rodzicielskie i statutowe – nagana, obniżenie oceny zachowania), wobec poszkodowanego (np. rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, zadośćuczynienie) oraz świadków (rozmowy wychowawcze).
9. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nieletniego sprawcy nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, a akty agresji/przemocy są częste, dyrektor zawiadamia policję (sekcję do spraw nieletnich, patrol szkolny) lub/i sąd rodzinny i nieletnich.
10. W przypadku gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznany, dyrektor/wicedyrektor po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/rodzica (opiekuna prawnego) ucznia poszkodowanego o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.

Załącznik nr 4 do  
Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5  
z dnia 21.05.2012 r.  
w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA, KTÓRY ZACHOWUJE SIĘ  
AGRESYWNIE W STOSUNKU DO INNYCH LUB SIEBIE**

1. Nauczyciel zostawia klasę pod opieką pracownika administracji i prowadzi ucznia lub uczniów do pielęgniarki szkolnej.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy i pedagoga/psychologa szkolnego, a następnie niezwłocznie wraca na zajęcia.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora szkoły.
4. Jeżeli stan ucznia/uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia i/lub życia, dyrektor/wicedyrektor lub pedagog/psycholog wzywa lekarza.
5. Wychowawca klasy lub/i psycholog/pedagog przeprowadzają rozmowy z poszkodowanym uczniem, o ile taki był, oraz ewentualnymi świadkami.
6. W razie potrzeby wychowawca klasy lub pedagog/psycholog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i ewentualnego poszkodowanego.
7. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się działania wobec ucznia (takie jak np. wizyta u lekarza, rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę i zespół klasowy), wobec poszkodowanego (takie jak np. rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, zadośćuczynienie) i świadków (rozmowy wychowawcze).
8. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni ucznia nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, uczeń jest nieletni, a akty agresji są częste, to dyrektor zawiadamia sąd rodzinny i nieletnich.

Załącznik nr 5 do

Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5  
z dnia 21.05.2012 r.

w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU  
CZĘSTYCH NIEOBECNOŚCI UCZNIA**

1. Nauczyciel podejmuje próby dyscyplinowania ucznia, a jeśli one nie przynoszą pozytywnych rezultatów, informuje o częstych nieobecnościach ucznia wychowawcę klasy.
2. Wychowawca powiadamia rodziców/rodzica (opiekuna prawnego) ucznia o sytuacji i podejmuje działania dyscyplinujące.
3. Jeśli dotychczasowe działania nie odnoszą pozytywnych rezultatów, wychowawca informuje o sytuacji pedagoga/psychologa szkolnego.
4. Wychowawca klasy lub/i pedagog/psycholog przeprowadza rozmowy z uczniem.
5. Jeśli działania te nie przynoszą pozytywnych rezultatów, wychowawca informuje o sytuacji zespół klasowy – wspólnie ustalają strategię, formy współpracy i stosowane kary dyscyplinujące.
6. Jeśli prowadzone rozmowy, kary i inne działania nadal nie odnoszą pozytywnego skutku, wychowawca klasy lub pedagog/psycholog wzywa do szkoły rodziców/rodzica (prawnych opiekunów) ucznia.
7. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się kompleksowe działania wobec ucznia (takie jak np. rozmowy, pomoc pedagogiczno-psychologiczna, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę, kary rodzicielskie i statutowe – nagana, obniżenie oceny zachowania).
8. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nie współpracują ze szkołą lub działania są nieskuteczne, sprawca jest nieletni, a wagary są częste, wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o sytuacji dyrektora szkoły.
9. Dyrektor szkoły udziela nagany nieletniemu uczniowi lub/i zawiadamia policyjny wydział ds. nieletnich lub sąd rodzinny.

Załącznik nr 6 do

Polityki Bezpieczeństwa

w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5

z dnia 21.05.2012 r.

w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

**INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA  
Z DANYMI OSOBOWYMI POZYSKANymi  
W RAMACH PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY”**

**Słownik:**

Ilekoć w instrukcji jest mowa o:

- a) **polityce bezpieczeństwa** – rozumie się przez to politykę bezpieczeństwa Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5 w Jastrzębie Zdrój;
- b) **ustawie o ochronie danych osobowych (o.d.o)** – rozumie się przez to *Ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych* (tekst jedn.: DzU 2002 nr 101, poz. 926 ze zm.);
- c) **rozporządzeniu w sprawie procedury „Niebieskie Karty”** – rozumie się przez to *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”* (DzU 2011 nr. 209, poz.1245),
- d) **Karcie** – rozumie się przez to formularz w części A – załącznik nr 1 do rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

1. Formularz „Niebieskiej Karty – część A” (dalej zwaną „Kartą”) wypełnia dyrektor szkoły lub upoważniony do tego pracownik szkoły.
2. W przypadku gdy dyrektor szkoły upoważni do wypełnienia Karty innego pracownika szkoły (nauczyciela, pedagoga szkolnego), upoważniony pracownik (na podstawie art. 37 ustawy o ochronie danych osobowych) zobowiązany jest do podpisania imiennego upoważnienia, poszerzonego o upoważnienie do przetwarzania danych w zakresie niezbędnym do przetwarzania danych związanych z procedurą „Niebieskiej Karty” (**załącznik nr 6a** do niniejszej instrukcji).
- 2.1. Wymóg podpisania poszerzonego oświadczenia obejmuje też pracowników administracyjnych, którzy mają dostęp do wypełnionych Kart.
3. Kopie formularzy wypełnionych „Niebieskich Karty – część A”, o których mowa w § 7 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, jak i ich oryginały przed wysłaniem do ..... przewodniczącego ..... zespołu ..... interpersonalnego w ..... przechowuje się w sekretariacie Szkoły (*pokój nr ...*) w szafie pancerniej przeznaczonej do przechowywania dokumentów, wobec których wymagany jest szczególny nadzór. Szafa pancerna zamykana jest na klucz i zamek szyfrowy.

- 3.1. Szkoła posiada tylko dwa klucze do szafy pancernej. Jeden klucz znajduje się w szufladzie biurka sekretarki zamykanej na klucz. Drugi znajduje się w szafce z kluczami zapasowymi w biurze dyrektora szkoły.
- 3.2. Klucz do pomieszczenia sekretariatu poza godzinami pracy szkoły znajduje się na portierni.
- 3.3. Szyfr do szafy pancernej zmieniany jest raz w tygodniu przez dyrektora szkoły. Szyfr do szafy pancernej składa się z 6 cyfr. Zna go dyrektor szkoły i jego zastępca.
4. Dostęp do Kart mają tylko upoważnieni przez dyrektora szkoły pracownicy szkoły. Pracownicy przy przetwarzaniu danych osobowych zawartych w Kartach mają obowiązek zachować wszelkie procedury mające na celu ich ochronę przed: udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

.....  
(miejscowość i data)

.....  
(dyrektor)

Załącznik nr 6a  
do Instrukcji postępowania  
z danymi osobowymi pozyskanymi  
w ramach procedury „Niebieskie Karty”

.....  
(miejscowość i data)

**UPOWAŻNIENIE DO PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH  
W SZKOLE PODSTAWOWEJ z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI nr 5  
w Jastrzębiu Zdroju**

1. Upoważniam Panią/Pana .....  
(imię i nazwisko)

zatrudnioną/-ego na stanowisku .....

w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5 w Jastrzębiu Zdroju

do dostępu do następujących danych osobowych:

—  
—  
—

(należy wskazać szczegółowy zakres upoważnienia: kategorie danych, które może  
przetwarzać upoważniona osoba, rodzaj czynności, jakich może ona dokonywać na danych  
osobowych)

2. Identyfikator systemowy: .....

(wypełnia się w tylko w przypadku, gdy dane przetwarzane  
są w systemie informatycznym)

3. Data nadania upoważnienia: .....

(data, od

*kiedy ważne jest upoważnienie)*

4. Upoważnienie wystawił: .....

*(podpis dyrektora szkoły/administratora danych)*

5. Osoba upoważniona do przetwarzania danych objętych zakresem, o którym mowa wyżej, jest zobowiązana do zachowania ich w tajemnicy, również po ustaniu zatrudnienia, oraz do zachowania w tajemnicy informacji o ich zabezpieczeniu.

Data i podpis osoby upoważnionej: .....

6. Upoważnienie zostało odwołane w dniu: .....

Data i podpis osoby dyrektora szkoły: .....

Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5

z dnia 21.05.2012 r.

w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

### **ZAKRES ZADAŃ POSZCZEGÓLNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SPRAWIE UCZNIĄ DOTKNIĘTEGO PRZEMOCĄ DOMOWĄ**

Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że w rodzinie ucznia występują symptomy przemocy jest zobowiązany zareagować, a sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.

#### **Dyrektor szkoły:**

- przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu ucznia w rodzinie;
- w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec ucznia podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty”;
- bierze udział w rozmowie z rodzicami;
- informuje opiekunów o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy;
- organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla ucznia;
- prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego;
- zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka;
- dba o to, by na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy (adresy, telefony itp.).

#### **Pedagog szkolny:**

- przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia o przemocy w rodzinie;
- diagnozuje sytuację ucznia i jego rodziny;
- jest koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu oraz jego rodzinie;
- przeprowadza rozmowy z uczniem oraz jego rodzicami lub prawnymi opiekunami;
- dyskretnie monitoruje sytuację ucznia w rodzinie;

- pozostaje w ciągłym kontakcie z wychowawcą i dyrektorem w sprawach dotyczących ucznia oraz jego rodziny;
- pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy;
- informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia ucznia;
- pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych i typowych reakcji dzieci na różnorodne sytuacje;
- kieruje uczniów oraz rodziców do placówek specjalistycznych;
- współpracuje ze specjalistami pomagającymi dziecku i jego rodzinie;
- może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”;
- bierze udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego opracowującego strategię działań względem całej rodziny, a w szczególności względem ofiary i sprawcy przemocy;
- dokumentuje wszystkie podejmowane działania względem ucznia i jego rodziny.

#### **Wychowawca:**

- przyjmuje zgłoszenie o przemocy w rodzinie ucznia;
- powiadamia dyrektora szkoły;
- może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”;
- w przypadku, gdy uczeń ma obrażenia przeprowadza go do miejsca udzielenia pomocy;
- dba, by ofiara przemocy czuła się bezpiecznie;
- uważnie wsłuchuje się w relacje ucznia;
- przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu;
- wzywa rodziców;
- odnotowuje w dokumentach wychowawcy swoje spostrzeżenia oraz szczegółową charakterystykę spotkania z rodzicami, z opisem postanowień i planów działania;
- udziela stałego wsparcia uczniowi oraz dyskretnie monitoruje sytuację dziecka w okresie późniejszym;
- monitoruje zespół klasowy, by skutki przemocy w domu nie wpływały na obniżenie pozycji poszkodowanego w klasie.

#### **Pielęgniarka szkolna, gdy stwierdzone zostaną obrażenia u ucznia:**

- dyskretnie, z poszanowaniem praw dziecka dokonuje obejrzenia obrażeń;
- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, jeśli sytuacja tego wymaga;
- dokonuje zgłoszenia potrzeby pomocy medycznej (wg oceny);
- towarzyszy lub angażuje osoby towarzyszące w razie konieczności odwiezienia dziecka do szpitala;
- zapisuje w karcie zdrowia dziecka rodzaj stwierdzonych obrażeń oraz zakres udzielonej pomocy;
- udziela informacji (szczególnie rodzicom) o ewentualnych konsekwencjach pobicia dla zdrowia dziecka;
- przekazuje lekarzom kluczowe informacje o poszkodowanym i sytuacji;
- sporządza notatkę służbową.

#### **Nauczyciele:**

- przekazują wychowawcy i pedagogowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc w rodzinie ucznia;
- sporządzają notatkę służbową;
- monitorują sytuację dziecka;
- mogą być osobami, które uruchamiają procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”;
- dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami;
- prowadzą psychoedukację rodziców.

#### **Niepedagogiczni pracownicy szkoły:**

- są uważni i wrażliwi na sytuację uczniów;
- reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami;
- zgłaszają obserwowane, niepokojące sygnały dyrekcji szkoły, pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy.

Załącznik nr 8 do

Zarządzenia Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5

z dnia 21.05.2012 r.

w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW Z DNIA 13 WRZEŚNIA 2011 R.**  
**W SPRAWIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”**  
**ORAZ WZORÓW FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA”**  
**(DZU 2011 NR 209, POZ. 1245)**

- Na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:
- **§ 1.** Rozporządzenie określa:
  - 1) procedurę „Niebieskie Karty”, zwaną dalej „procedurą”;
  - 2) wzory formularzy „Niebieska Karta” wypełniane przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę.
- **§ 2.** 1. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanej dalej „ustawą”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- 2. Wzór formularza „Niebieska Karta – A” stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.
- 3. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie.
- 4. W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.
- **§ 3.** Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- **§ 4.** Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.

- **§ 5. 1.** W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej „działaniami”, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- 2. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.[2]), zwanej dalej „osobą najbliższą”.
- 3. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
- **§ 6. 1.** Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
- 2. Wzór formularza „Niebieska Karta – B” stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.
- 3. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- 4. Formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- **§ 7. 1.** Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury.
- 2. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającego procedurę.
- **§ 8. 1.** Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.
- 2. Na posiedzeniu członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C”.
- 3. Wzór formularza „Niebieska Karta – C” stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

- 4. Na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej nie zaprasza się dziecka.
- 5. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.
- 6. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- 7. Wzór formularza „Niebieska Karta – D” stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.
- **§ 9.** 1. Jeżeli w trakcie działań dokonywanych przez przedstawiciela podmiotu, o którym mowa w art. 9d ust. 2 ustawy, zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta- A” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
- 2. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – C” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia.
- **§ 10.** 1. Wszystkie działania są dokumentowane.
- 2. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.
- **§ 11.** W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:
  - 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
  - 2) udziela kompleksowych informacji o:
    - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
    - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
    - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- **§ 12.** W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 1-3 i 5.
- **§ 13.** W ramach procedury funkcjonariusz Policji:
  - 1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
  - 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
  - 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
  - 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
  - 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;

- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.
- **§ 14.** 1. W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.
- 2. Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta – A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.
- 3. Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.
- **§ 15.** W ramach procedury przedstawiciel oświaty:
  - 1) podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 i 5;
  - 2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
  - 3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- **§ 16.** 1. W ramach procedury członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:
  - 1) udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
  - 2) podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
  - 3) zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;

- 4) opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych;
- 5) rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.
- 2. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, oraz podmioty, o których mowa w art. 9d ust. 2 ustawy, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny.
- 3. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności w sytuacjach, o których mowa w § 9 ust. 2.
- **§ 17.** 1. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.
- 2. Spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.
- 3. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w szczególności:
  - 1) diagnozują sytuację rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą;
  - 2) przekazują informacje o konsekwencjach popełnianych czynów;
  - 3) motywują do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
  - 4) przeprowadzają rozmowę pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków;
  - 5) przekazują informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.
- 4. Jeżeli osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nadużywa alkoholu, członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej kierują tę osobę do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- **§ 18.** 1. Zakończenie procedury następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
- 2. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który powinien zawierać:
  - 1) dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura;
  - 2) datę rozpoczęcia i zakończenia procedury;
  - 3) opis podjętych działań w ramach procedury.
- 3. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu.
- **§ 19.** Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.
- Załącznik 1. Niebieska karta – A (wzór)
- Załącznik 2. Niebieska karta – B (wzór)
- Załącznik 3. Niebieska karta – C (wzór)
- Załącznik 4. Niebieska karta – D (wzór)

Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

## **ZAŁĄCZNIK Nr 1**

### **WZÓR**

### **NIEBIESKA KARTA - A<sup>1)</sup>**

.....  
(miejscowość, data)

.....  
(pieczęć podmiotu, o którym mowa  
w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.  
o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,  
wypełniającego formularz „Niebieska Karta – A”)

I. DANE OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko: .....
2. Imiona rodziców: .....
3. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....
4. Aktualny adres pobytu:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....

II. INFORMACJA DOTYCZĄCA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zgłaszający:  
osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:  
.....  
.....  
.....
2. Zgłaszający:  
inna osoba (np. rodzic, opiekun prawny, opiekun faktyczny, osoba najbliższa, świadek):  
.....  
.....  
.....
  - 1) imię i nazwisko: .....
  - 2) miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....

III. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko: .....
2. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....
3. Stosunek pokrewieństwa z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:  
.....

IV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

| Formy przemocy w rodzinie                   | Wobec dorosłych |            |                    | Wobec dzieci |            |                    |
|---------------------------------------------|-----------------|------------|--------------------|--------------|------------|--------------------|
| <b>Stosowała przemoc fizyczną, w tym:</b>   | <b>TAK</b>      | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b>   | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| popychanie                                  |                 |            |                    |              |            |                    |
| uderzanie                                   |                 |            |                    |              |            |                    |
| wykręcanie rąk                              |                 |            |                    |              |            |                    |
| duszenie                                    |                 |            |                    |              |            |                    |
| kopanie                                     |                 |            |                    |              |            |                    |
| spoliczkowanie                              |                 |            |                    |              |            |                    |
| inne (podać jakie)                          |                 |            |                    |              |            |                    |
| <b>Uszkodzenia ciała, w tym:</b>            | <b>TAK</b>      | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b>   | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| zasinienia                                  |                 |            |                    |              |            |                    |
| zadrapania                                  |                 |            |                    |              |            |                    |
| krwawienia                                  |                 |            |                    |              |            |                    |
| oparzenia                                   |                 |            |                    |              |            |                    |
| inne (podać jakie)                          |                 |            |                    |              |            |                    |
| <b>Stosowała przemoc psychiczną, w tym:</b> | <b>TAK</b>      | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b>   | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| izolację                                    |                 |            |                    |              |            |                    |
| wyzwiska                                    |                 |            |                    |              |            |                    |
| ośmieszanie                                 |                 |            |                    |              |            |                    |
| groźby                                      |                 |            |                    |              |            |                    |
| kontrolowanie                               |                 |            |                    |              |            |                    |
| ograniczanie kontaktów                      |                 |            |                    |              |            |                    |
| krytykowanie                                |                 |            |                    |              |            |                    |
| poniżanie                                   |                 |            |                    |              |            |                    |

|                                                                                                                  |            |            |                    |            |            |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|--------------------|------------|------------|--------------------|
| demoralizację                                                                                                    |            |            |                    |            |            |                    |
| ciągłe niepokojenie                                                                                              |            |            |                    |            |            |                    |
| inne (podać jakie)                                                                                               |            |            |                    |            |            |                    |
| <b>Stosowała przemoc seksualną, w tym:</b>                                                                       | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych                                                  |            |            |                    |            |            |                    |
| <b>Inny rodzaj zachowań, w tym:</b>                                                                              | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| niszczenie/uszkodzenie mienia                                                                                    |            |            |                    |            |            |                    |
| zabór/przywłaszczenie mienia                                                                                     |            |            |                    |            |            |                    |
| groźba karalna/znieważenie                                                                                       |            |            |                    |            |            |                    |
| zmuszanie do picia alkoholu                                                                                      |            |            |                    |            |            |                    |
| zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków |            |            |                    |            |            |                    |
| inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)                                                             |            |            |                    |            |            |                    |

\* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

V. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

.....

.....

.....

.....

VI. ZACHOWANIE

| Zachowanie się osoby         | Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie |     | Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie |     |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-----|-------------------------------------------------------------------------|-----|
|                              | TAK                                                                             | NIE | TAK                                                                     | NIE |
| trudność nawiązania kontaktu |                                                                                 |     |                                                                         |     |
| spokojny/-na                 |                                                                                 |     |                                                                         |     |

|                     |  |  |  |  |
|---------------------|--|--|--|--|
| płaczliwy/-wa       |  |  |  |  |
| zastraszony/-na     |  |  |  |  |
| unika rozmów        |  |  |  |  |
| agresywny/-na       |  |  |  |  |
| stawia opór Policji |  |  |  |  |

VII. OPIS MIEJSCA ZDARZENIA

(np. szkody, zniszczone sprzęty, nieporządek, rozbite szkło, uszkodzone drzwi, brud, ślady krwi, ślady spożywania alkoholu, wyczuwalna woń alkoholu, inne)

.....  
.....

VIII. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Świadek I

1. Imię i nazwisko: .....
2. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....

Świadek II

1. Imię i nazwisko: .....
2. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....

Świadek III

1. Imię i nazwisko: .....
2. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....

IX. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROŻBY JEJ UŻYCIA:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

X. CZY W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

XI. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ALKOHOLU:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

- XII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:  
TAK • NIE • NIE USTALONO •
- XIII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA LECZONA PSYCHIATRYCZNIE:  
TAK • NIE • NIE USTALONO •
- XIV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, POSIADA BRONŃ:  
TAK • NIE • NIE USTALONO •
- XV. CZY W ZWIĄZKU ZE STOSOWANIEM PRZEMOCY W RODZINIE BYŁY PODEJMOWANE NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:
- powiadamianie i interwencje Policji
  - powiadomienie prokuratury
  - zatrzymanie
  - dozór Policji
  - wydanie zakazu kontaktowania się z określonymi osobami
  - wydanie zakazu zbliżania się do określonych osób
  - wydanie postanowienia o obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
  - tymczasowe aresztowanie
  - wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego) .....
  - poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
  - odebranie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
  - zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu (w stosunku do kogo?) .....
  - ...
  - leczenie innych uzależnień (jakich, w stosunku do kogo?) .....
  - zobowiązanie do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (nałożone przez kogo?) .....
  - udzielono pomocy medycznej
  - inne działania (jakie?) .....
  - .....
  - .....

XVI. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POLICJĘ

| Działania podjęte przez Policję | Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie |     | Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie |     |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-----|-------------------------------------------------------------------------|-----|
|                                 | TAK                                                                             | NIE | TAK                                                                     | NIE |
| pouczenie                       |                                                                                 |     |                                                                         |     |

|                                                                |                  |  |                  |  |
|----------------------------------------------------------------|------------------|--|------------------|--|
| środki przymusu bezpośredniego (jakie?).....                   |                  |  |                  |  |
| badanie na zawartość alkoholu w organizmie                     | .....<br>(wynik) |  | .....<br>(wynik) |  |
| izba wytrzeźwień                                               |                  |  |                  |  |
| policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych/do wytrzeźwienia |                  |  |                  |  |
| policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych                  |                  |  |                  |  |
| policyjna izba dziecka                                         |                  |  |                  |  |

#### XVII. DANE DOTYCZĄCE RODZINY

Inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie:

| Lp. | Imię i nazwisko | Stosunek pokrewieństwa | Wiek | Czym się zajmuje* |
|-----|-----------------|------------------------|------|-------------------|
| 1   |                 |                        |      |                   |
| 2   |                 |                        |      |                   |
| 3   |                 |                        |      |                   |
| 4   |                 |                        |      |                   |

\* Zawód, miejsce pracy, w przypadku dzieci – szkoła/klasa.

#### XVIII. INFORMACJE DOTYCZĄCE STANU ZDROWIA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

##### 1. Stan psychiczny:

- pobudzony/-na
- agresywny/-na
- ospały/-ta/apatyczny/-na
- lękliwy/-wa
- płaczliwy/-wa
- inny/-na (jaki/-ka?)

##### 2. Porozumiewanie się:

- chętnie nawiązuje kontakt
- małomówny/-na
- krzyczy
- odmawia odpowiedzi na zadawane pytania
- porozumiewa się niewerbalnie (np. językiem migowym, gestami, piktogramami itp.)
- trudno nawiązuje kontakt
- jąka się
- wypowiada się nielogicznie

.....

Reakcja na osobę towarzyszącą (szczególnie ważne w przypadku dzieci):

.....

3. Rodzaje uszkodzeń:
 

|                                                                                                                        |                                                                                                              |                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• skaleczenia</li> <li>• otarcia naskórka</li> <li>• ślady oparzenia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ślady nakłucia</li> <li>• siniaki</li> <li>• zwichnięcia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ślady ugryzienia</li> <li>• krwawienia</li> <li>• złamania kości</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
  
4. Stan higieny:
 

|                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                               |                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Skóra: <ul style="list-style-type: none"> <li>• wysuszona</li> <li>• odparzona</li> <li>• pieluszkowe zapalenie skóry</li> </ul><br>Włosy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• wszawica</li> <li>• ciemieniucha</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• czysta</li> <li>• czyste</li> </ul><br><ul style="list-style-type: none"> <li>• łysienie/włosy powyrywane</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• brudna</li> <li>• odmrożona</li> <li>• odleżyny</li> <li>• brudne</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
  
5. Inne objawy podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/zaniedbania:
 

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• strój brudny/nieadekwatny do pory roku</li> <li>• rozwój nieadekwatny do wieku</li> <li>• odwodnienie</li> <li>• niekorzystanie z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby</li> <li>• niestosowanie się do wcześniejszych zaleceń lekarskich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• waga/wzrost nieadekwatne do wieku</li> <li>• wyniszczenie organizmu</li> <li>• ponawianie zgłoszeń do lekarza</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
  
6. Obrażenia i objawy spójne z wersją przedstawioną przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:
 

|       |       |
|-------|-------|
| TAK • | NIE • |
|-------|-------|
  
7. W przypadku dziecka obrażenia i objawy spójne również z wersją przedstawioną przez rodzica lub opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego:
 

|       |       |
|-------|-------|
| TAK • | NIE • |
|-------|-------|
  
8. Konieczność przeprowadzenia konsultacji specjalistycznej:
 

|       |       |
|-------|-------|
| TAK • | NIE • |
|-------|-------|
  
9. Podjęte leczenie:
 

|                                                                                                                                                                                                                              |                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• przyjęto na oddział szpitalny (jaki?) .....</li> <li>• skierowano do szpitala (jakiego?) .....</li> <li>• udzielono pomocy ambulatoryjnej</li> <li>• inne (jakie?) .....</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odesłano do domu</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
  
10. Poinformowano o możliwości otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz. 1334).
 

|       |       |
|-------|-------|
| TAK • | NIE • |
|-------|-------|
  
11. Wydano zaświadczenie lekarskie:
 

|       |       |
|-------|-------|
| TAK • | NIE • |
|-------|-------|
  
12. Wydano skierowanie na badanie lekarskie:
 

|       |       |
|-------|-------|
| TAK • | NIE • |
|-------|-------|

13. Wydano zwolnienie lekarskie od pracy:

TAK •

NIE •

XIX. PODJĘTE DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

1. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:
  - powiadomienie Policji
  - udzielenie pomocy socjalnej
  - udzielenie pomocy medycznej  
(w przypadku przemocy seksualnej należy działać zgodnie z procedurą postępowania Policji i placówki medycznej)
  - inne (jakie?) .....
2. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, poprzez zapewnienie jej miejsca w placówce całodobowej:
  - specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
  - ośrodku wsparcia
  - ośrodku interwencji kryzysowej
  - domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
  - szpitalu
  - innych (jakich?) .....
3. Działania zmierzające do udzielenia pomocy dzieciom  
.....  
.....  
.....
4. Przekazanie informacji organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego  
.....  
.....  
.....
5. Inne (jakie?)  
.....  
.....  
.....

XX. WNIOSKI PRZEDSTAWICIELA PODMIOTU WYPEŁNIAJĄCEGO FORMULARZ

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

XXI. DODATKOWE INFORMACJE

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
(podpis przedstawiciela podmiotu wypełniającego)

formularz „Niebieska Karta – A”)

.....  
(data wpływu formularza „Niebieska Karta – A”  
do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego)

<sup>1</sup> Części I-XV, XVII i XIX-XXI wypełniają przedstawiciele wszystkich pomiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.  
Część XVI dodatkowo wypełnia przedstawiciel Policji.  
Część XVIII dodatkowo wypełnia przedstawiciel ochrony zdrowia.

Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

## **ZAŁĄCZNIK Nr 2**

### **WZÓR**

#### **NIEBIESKA KARTA - B**

#### **POUCZENIE DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE**

##### **Co to jest przemoc w rodzinie?**

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

##### **Kto może być ofiarą przemocy w rodzinie?**

- współmałżonkowie
- partnerzy w związkach nieformalnych
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

##### **Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:**

Przemoc fizyczna:

- bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie...

Przemoc psychiczna:

- wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi...

Przemoc seksualna:

- wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi...

Inny rodzaj zachowań:

- zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych...
- niszczenie rzeczy osobistych
- demolowanie mieszkania
- wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie

- pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb
- zmuszanie do picia alkoholu
- zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków

### **PAMIĘTAJ!**

**Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest ofiarą przemocy ze strony osoby najbliższej, nie wstydź się prosić o pomoc. Prawo stoi po Twojej stronie!**

#### **Jeżeli doznajesz takich zachowań, powiadom:**

- Policję, dzwoniąc na numer 997 lub 112,
- prokuraturę.

#### **Policjant ma obowiązki:**

- \* **zapewnienia bezpieczeństwa** (art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji – policjanci, wykonując czynności, mają prawo zatrzymywania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego);
- \* **przekazania informacji o interweniujących policjantach** (stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki, w której pełnią służbę);
- \* **przekazania, na wniosek sądu lub prokuratury, dokumentacji policyjnej** jako dowodów w postępowaniu;
- \* **uczestniczenia, na wniosek sądu, jako świadkowie** w sprawie karnej.

#### **Prokurator w toku postępowania przygotowawczego ma prawo do:**

- \* oddania podejrzanego pod dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym;
- \* oddania podejrzanego pod dozór Policji zamiast zastosowania tymczasowego aresztowania, pod warunkiem że oskarżony w wyznaczonym terminie opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym oraz określi miejsce swojego pobytu;
- \* nakazania podejrzanemu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym – jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

#### **Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:**

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób – art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego);
- pozbawienie człowieka wolności – art. 189 k.k.;
- grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu – art. 191 k.k.;
- utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej

czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego); /UWAGA! Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka!/;

- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 k.k.;
- spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 § 1 i 2 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciężącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) – art. 209 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub innego właściwego organu);
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej – art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- niszczenie, uszkodzanie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdadną do użytku – art. 288 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązkowi troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 210 k.k.;
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru – art. 211 k.k.;
- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania – art. 200 k.k.;
- rozpijanie małoletniego, przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju – art. 208 k.k.

**Masz też prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.**

### **PAMIĘTAJ!!!**

**Sprawca przemocy wobec bliskich, gdy czuje się bezkarny, prawdopodobnie nie zmieni się, będzie dalej stosował przemoc, bez względu na składane obietnice; następnym razem może być znacznie gorzej.**

Jeżeli jednak zaufasz jego deklaracjom o zmianie zachowania wobec Ciebie/Twojej rodziny i zechcesz się wycofać, pamiętaj, że złożone przez Ciebie dotychczas zeznania nie będą mogły być wykorzystane przez prawne instytucje działające po to, aby Ci pomóc. Dlatego zanim podejmiesz taką decyzję, zastanów się i skonsultuj ją z psychologiem, terapeutą lub inną osobą pomagającą ofiarom przemocy w rodzinie, np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy rodzinie, ośrodku interwencji kryzysowej.

### **PAMIĘTAJ!!!**

**Zahamowanie przemocy w rodzinie jest możliwe - możesz z nią walczyć i uzyskać pomoc dla siebie i swoich bliskich.**

Jak to możliwe?

**Zrób dwa kroki:**

**1. Krok pierwszy – zanotuj przebieg zdarzenia (pamięć bywa zawodna):**

Kto Cię skrzywdził? (imię i nazwisko) .....  
Kim jest dla Ciebie sprawca przemocy w rodzinie? (Podać kto – mąż, żona, partner, partnerka, ojciec, matka, brat, siostra, syn, córka, inne) .....

Kiedy to się stało? data ..... godzina ..... miejsce .....  
Na czym polegała przemoc? (awantura, krzyk, lżenie, bicie, kopanie, rzucanie sprzętami, niszczenie sprzętów, bicie dzieci, groźby pobicia, groźby zabicia, wyrzucanie z domu, inne – podać jakie?) .....

Kto widział, słyszał przebieg zdarzenia? .....  
Kto interweniował? (imię i nazwisko policjanta, jego numer służbowy, jednostka) .....

Czy po raz pierwszy Policja interweniuje w Twoim domu w takiej sprawie?

TAK •

NIE •

Jak często dochodzi do przemocy w Twoim domu? (raz w miesiącu, raz na tydzień, częściej) .....

Kiedy to się wydarzyło poprzednim razem? .....

Czy przemocy w rodzinie towarzyszy picie alkoholu?

TAK •

NIE •

Czy zawsze krzywdzi Cię ten sam sprawca?

TAK •

NIE •

Czy sprawca był już karany sądowo za czyn podobny?

TAK •

NIE •

Czy wobec sprawcy sąd zastosował dozór kuratora sądowego?

TAK •

NIE •

**2. Krok drugi - do kogo możesz zwrócić się o pomoc?**

Czy kiedykolwiek korzystałeś/korzystałaś z pomocy instytucji lub organizacji obowiązanych do udzielania pomocy?

TAK •

NIE •

Jeżeli: „TAK”, to z pomocy jakich instytucji lub organizacji?

Jeżeli: „NIE”, to poniżej podajemy Ci nazwy instytucji i organizacji, z których pomocy możesz skorzystać i się do nich zwrócić:

- \* **Ośrodki pomocy społecznej** – pomogą Ci w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- \* **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – pomogą Ci w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- \* **Ośrodki interwencji kryzysowej** – zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- \* **Ośrodki wsparcia** – zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.

- \* **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie** – zapewnią bezpłatne schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, oraz udzielą Ci specjalistycznej pomocy, w tym: pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej i medycznej, oraz wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- \* **Prokuratura, Policja** – możesz tam złożyć zawiadomienie o przestępstwie znęcania się popełnionym na Twoją szkodę lub na szkodę Twoich bliskich i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.
- \* **Sąd rodzinny i opiekuńczy** – możesz tam złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub wnioski dotyczący spraw opiekuńczych Twoich dzieci.
- \* **Ochrona zdrowia** – możesz tam uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach, poprosić o pomoc lekarską, spytać o adresy specjalistycznych poradni lekarskich.
- \* **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – jeżeli przemocy w Twoim domu towarzyszy picie alkoholu, możesz zwrócić się do nich z wnioskiem o skierowanie sprawcy przemocy na leczenie odwykowe lub uzyskać inną pomoc związaną z nadużywaniem przez niego alkoholu.

**Na Twoim terenie funkcjonują lokalne placówki udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie:**

| Lp. | Nazwa instytucji/organizacji | Adres instytucji/organizacji | Telefon | Adres mailowy |
|-----|------------------------------|------------------------------|---------|---------------|
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |
|     |                              |                              |         |               |

Możesz zadzwonić również pod numery telefonów:

- \* **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 801 12 00 02** (płatny pierwszy impuls, linia czynna od poniedziałku do soboty w godzinach 8<sup>00</sup>-22<sup>00</sup>, w niedziele i święta w godzinach 8<sup>00</sup>-16<sup>00</sup>), **tel. (22) 666 28 50 - dyżur prawny** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17<sup>00</sup>-21<sup>00</sup>), **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info
- \* **Policyjnego Telefonu Zaufania tel. 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9<sup>30</sup> do 15<sup>30</sup>, od godz. 15<sup>30</sup> do 9<sup>30</sup> włączony jest automat).

## WAŻNE

Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji rodzinnej zostanie przekazana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, który podejmie dalsze działania.

Zawsze możesz wzywać Policję na interwencję, poinformować prokuraturę oraz zwrócić się o pomoc do podmiotu/organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Możesz również poprosić dzielnicowego, aby przyszedł do Twojego domu i udzielił stosownej pomocy i niezbędnych informacji.

Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

## ZAŁĄCZNIK Nr 3

### WZÓR

#### NIEBIESKA KARTA - C

.....  
(miejscowość, data)

#### I. DANE BEZ ZMIAN

- 1) osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie •
- 2) osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie •

#### II. WERYFIKACJA DANYCH OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko: .....
2. Imiona rodziców: .....
3. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....
4. Aktualny adres pobytu: .....  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....

III. WERYFIKACJA DANYCH OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko: .....
2. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....
3. Stopień pokrewieństwa ze zgłaszającą/-cym: .....

IV. DIAGNOZA SYTUACJI OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Sytuacja rodzinna:  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....
2. Sytuacja zawodowa:  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....
3. Sytuacja ekonomiczna:  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....
4. Sytuacja mieszkaniowa:  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....
5. Sytuacja zdrowotna:  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
6. Sytuacja dzieci (rodzinna, edukacyjna, wychowawcza, zdrowotna itp.):  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

V. INDYWIDUALNY PLAN POMOCY DLA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE  
PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE, W ZAKRESIE  
DZIAŁAŃ PRZEDSTAWICIELI:

1. Jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku
- poinformowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej
- wskazanie na możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa - medycznego, zawodowego i rodzinnego
- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do placówki dla ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności do specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
- skierowanie dzieci do placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego (np. świetlicy, klubu, ogniska wychowawczego)
- powiadomienie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dzieci
- inne (jakie?) .....

2. Gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- skierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych
- poinformowanie o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania poddania osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do poddania się leczeniu odwykowemu
- skierowanie do udziału w grupie terapeutycznej
- skierowanie do udziału w grupie samopomocowej
- inne (jakie?) .....

3. Policji:

- systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, odbywające się ...  
.....

(podać częstotliwość wizyt uzgodnioną  
przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą)

- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, że znęcanie się fizyczne i psychiczne jest przestępstwem, i przedstawienie aspektów odpowiedzialności karnej

- poinformowanie o możliwości przeprowadzenia badania lekarskiego
- wszczęcie postępowania przygotowawczego
- wystąpienie do prokuratora z wnioskiem o zastosowanie właściwych środków zapobiegawczych
- inne (jakie?) .....
- .....
- .....
- .....

4. Oświaty:

- objęcie dziecka/dzieci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub innej placówce, odpowiednio w formie:
  - klasy terapeutycznej
  - zajęć rozwijających uzdolnienia
  - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych
  - zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym
  - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej – w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych
  - porad i konsultacji
- objęcie rodziców/opiekunów pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie: porad, konsultacji, warsztatów lub szkoleń
- pomoc materialna i jej rodzaj: wypoczynek wakacyjny, dożywianie, stypendium szkolne, zasiłek szkolny
- konsultacja w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, skierowanie do pomocy terapeutycznej
- powiadomienie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dziecka
- poinformowanie rodzica/opiekuna o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego
- inne (jakie?) .....
- .....
- .....
- .....

5. Ochrony zdrowia:

- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej ze wskazaniem co do dalszych ewentualnych konsultacji medycznych
- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na konsultacje psychiatryczne
- skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do lekarza w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie
- inne (jakie?) .....
- .....
- .....
- .....

6. Pozostałych członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:

.....

.....

.....  
.....

VI. ZOBOWIĄZANIA, JAKIE PODJĘŁA OSOBA, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE  
PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W  
RODZINIE .....

.....  
.....  
.....

VII. OKRESOWA OCENA SYTUACJI RODZINY ORAZ OSOBY, CO DO KTÓREJ  
INSTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

- raz w tygodniu ☐ raz w miesiącu ☐ raz na trzy miesiące
- w innych terminach (jakich?) .....

VIII. WERYFIKACJA INDYWIDUALNEGO PLANU POMOCY DLA OSOBY, CO DO  
KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE,  
W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PRZEDSTAWICIELI

1) jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

3) Policji:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

4) oświaty:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

5) ochrony zdrowia:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

6) .....  
pozostałych członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

IX. CZY W PRZYPADKU PODEJRZENIA POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA ZOSTAŁY  
PRZEKAZANE INFORMACJE WŁAŚCIWYM ORGANOM PROWADZĄCYM  
POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE:

TAK •

NIE •

X. OPIS KOLEJNEGO ZDARZENIA PRZEMOCY W RODZINIE W TRAKCIE TRWANIA  
PROCEDURY

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
(podpis przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego)

Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

#### **ZAŁĄCZNIK Nr 4**

### **WZÓR**

### **NIEBIESKA KARTA - D**

.....  
(miejscowość, data)

- I. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE
1. Imię i nazwisko: .....
  2. Data i miejsce urodzenia: ....., w .....
  3. Stan cywilny: .....
  4. Miejsce zamieszkania:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....
  5. Aktualny adres pobytu:  
kod pocztowy: ..... miejscowość: ..... województwo: .....  
ulica: ..... numer domu: ..... numer mieszkania: .....  
numer telefonu: .....
  6. Miejsce pracy/źródło utrzymania: .....
- II. CZY ZDARZA SIĘ, ŻE OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWUJE SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

| Formy przemocy w rodzinie          | Wobec dorosłych |     |             | Wobec dzieci |     |             |
|------------------------------------|-----------------|-----|-------------|--------------|-----|-------------|
| Stosowała przemoc fizyczną, w tym: | TAK             | NIE | wobec kogo* | TAK          | NIE | wobec kogo* |
| popychanie                         |                 |     |             |              |     |             |
| uderzanie                          |                 |     |             |              |     |             |
| wykręcanie rąk                     |                 |     |             |              |     |             |

|                                             |            |            |                    |            |            |                    |
|---------------------------------------------|------------|------------|--------------------|------------|------------|--------------------|
|                                             |            |            |                    |            |            |                    |
| duszenie                                    |            |            |                    |            |            |                    |
| kopanie                                     |            |            |                    |            |            |                    |
| spoliczkowanie                              |            |            |                    |            |            |                    |
| inne (podać jakie)                          |            |            |                    |            |            |                    |
| <b>Uszkodzenia ciała, w tym:</b>            | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| zasinienia                                  |            |            |                    |            |            |                    |
| zadrapania                                  |            |            |                    |            |            |                    |
| krwawienia                                  |            |            |                    |            |            |                    |
| oparzenia                                   |            |            |                    |            |            |                    |
| inne (podać jakie)                          |            |            |                    |            |            |                    |
| <b>Stosowała przemoc psychiczną, w tym:</b> | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| izolację                                    |            |            |                    |            |            |                    |
| wyzwiska                                    |            |            |                    |            |            |                    |
| ośmieszanie                                 |            |            |                    |            |            |                    |
| groźby                                      |            |            |                    |            |            |                    |
| kontrolowanie                               |            |            |                    |            |            |                    |
| ograniczanie kontaktów                      |            |            |                    |            |            |                    |
| krytykowanie                                |            |            |                    |            |            |                    |
| poniżanie                                   |            |            |                    |            |            |                    |
| demoralizację                               |            |            |                    |            |            |                    |
| ciągłe niepokojenie                         |            |            |                    |            |            |                    |
| inne (podać jakie)                          |            |            |                    |            |            |                    |
| <b>Stosowała przemoc seksualną, w tym:</b>  | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |

|                                                                                                                  |            |            |                    |            |            |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|--------------------|------------|------------|--------------------|
| zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych                                                  |            |            |                    |            |            |                    |
| <b>Inny rodzaj zachowań, w tym:</b>                                                                              | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> | <b>TAK</b> | <b>NIE</b> | <b>wobec kogo*</b> |
| niszczenie/uszkodzenie mienia                                                                                    |            |            |                    |            |            |                    |
| zabór/przywłaszczenie mienia                                                                                     |            |            |                    |            |            |                    |
| groźba karalna/znieważenie                                                                                       |            |            |                    |            |            |                    |
| zmuszanie do picia alkoholu                                                                                      |            |            |                    |            |            |                    |
| zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków |            |            |                    |            |            |                    |
| inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)                                                             |            |            |                    |            |            |                    |

\* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

III. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

.....  
.....  
.....

IV. CZY SĄ ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

V. CZY BYŁ/BYŁA PAN/PANI JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANY/KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROŹBY JEJ UŻYCIA:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

VI. CZY WOBEC PANA/PANI SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

VII. CZY NADUŻYWA PAN/PANI ALKOHOLU:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

- od jak dawna i jak często?
- kiedy ostatnio?

.....  
.....  
.....

VIII. CZY NADUŻYWA PAN/PANI ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

TAK • NIE • NIE USTALONO •

- od jak dawna i jak często?
- kiedy ostatnio?

.....  
.....  
.....

IX. CZY KIEDYKOLWIEK BYŁ/BYŁA PAN/PANI PODDANY/PODDANA LECZENIU ODWYKOWEMU? KIEDY OSTATNIO I JAKIEGO UZALEŻNIENIA DOTYCZYŁO LECZENIE:

(od alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków)

.....  
.....  
.....

X. CZY W ZWIĄZKU Z TYMI ZACHOWANIAMI MIAŁY MIEJSCE:

- powiadamianie i interwencje Policji
- powiadomienie prokuratury
- wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego) .....
- poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
- zobowiązanie do leczenia odwykowego
- zobowiązanie do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych
- interwencja i pomoc innej instytucji (jakiej?) .....
- inne (jakie?) .....

XI. CZY MIAŁ/MIAŁA PAN/PANI INNE PROBLEMY W ZWIĄZKU Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU, ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

- konflikty z prawem
- kłopoty w pracy
- inne (jakie?).....
- wykroczenia w ruchu drogowym
- pobyty w izbie wytrzeźwień

XII. JAK PAN/PANI OCENIA SWOJĄ SYTUACJĘ? CZY WIDZI PAN/PANI COŚ NIEPOKOJĄCEGO:

.....  
.....  
.....

XIII. DZIAŁANIA W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

- udział w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
- dobrowolne poddanie się leczeniu odwykowemu i opracowanie planu leczenia
- złożenie wniosku do sądu w celu uruchomienia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego
- zobowiązanie do informowania członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej o podejmowanych działaniach mających na celu zaprzestanie przemocy w rodzinie:
  - raz w tygodniu ☐ raz w miesiącu ☐ raz na trzy miesiące
  - w innych terminach (jakich?) .....
- złożenie przez kuratora sądowego stosownego wniosku do sądu
- inne działania (jakie?).....

XIV. ZOBOWIĄZANIA, JAKIE PODJĘŁA OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

XV. OKRESOWA OCENA SYTUACJI OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE,  
ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

- raz w tygodniu ☐ raz w miesiącu ☐ raz na trzy miesiące
- w innych terminach (jakich?) .....

.....  
(podpis przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego)

Załącznik nr 9 do  
Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr5  
z dnia .....  
w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych

## WZORY FORMULARZY

1. Wzór formularza - **ZAWIADOMIENIE O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA.**
2. Wzór formularza - **WNIOSEK DO SĄDU Z PROŚBĄ O INTERWENCJĘ.**
3. Wzór formularza - **NOTATKA Z ROZMOWY Z UCZNIEM/LUB JEGO RODZICAMI.**
4. Wzór formularza - **KWESTIONARIUSZ WYWIADU ŚRODOWISKOWEGO.**

.....

*(miejscowość, data)*

.....

*(nazwa, adres i pieczęć szkoły)*

Prokuratura Rejonowa

.....

.....

## ZAWIADOMIENIE O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA

Na podstawie art. 304 § 1 Kodeksu postępowania karnego zawiadamiam o popełnieniu przez .....  
(zam. .... ) przestępstwa polegającego na ..... (zam. w .....), tj. o czyn zabroniony,  
spełniający przesłanki przestępstwa określonego w art. .... Kodeksu karnego oraz wnoszę  
o wszczęcie w tej sprawie postępowania przygotowawczego.

Ponadto wnoszę o przesłuchanie w charakterze świadków:

1. ...., zam. ....
2. ...., zam. ....

oraz dopuszczenie dowodów w postaci:

1. .... na okoliczność .....
2. .... na okoliczność .....

### UZASADNIENIE

.....  
(podpis)

Załączniki (powołane dowody):

1. ....
2. ....

### WNIOSEK DO SĄDU Z PROŚBĄ O INTERWENCJĘ

.....  
(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w .....  
Wydz. Rodzinny i Nieletnich

.....  
.....

Dyrektor szkoły ..... zwraca się  
(nazwa placówki)

z prośbą o interwencję w sprawie ucznia .....

(imię i nazwisko)

zamieszkałego w ..... syna/córki

(adres)

Nieletni jest uczniem tutejszej placówki od dnia ..... i obecnie uczęszcza do klasy .....

Szczegółowy opis oraz ocena problemu i sytuacji ucznia w trzech podstawowych środowiskach wychowawczych (rodzinie, szkole i grupie rówieśniczej): .....

Dotychczasowe działania wspierające oraz interwencyjne w stosunku do ucznia i jego rodziny, podejmowane przez szkołę, a także inne instytucje oraz efekty tych działań:

.....  
(podpis dyrektora)

## NOTATKA Z ROZMOWY Z UCZNIEM/LUB JEGO RODZICAMI

.....  
miejscowość, data

.....  
imię i nazwisko ucznia

.....  
adres zamieszkania

.....  
data urodzenia

.....  
imiona rodziców

.....  
klasa

**Rodzaj problemu**

.....  
.....

### **Uczestnicy rozmowy**

.....  
.....

### **Przebieg rozmowy**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

### **Forma udzielonej pomocy**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

### **Zalecenia**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

## **KWESTIONARIUSZ WYWIADU ŚRODOWISKOWEGO**

Imię i nazwisko ucznia .....

Data i miejsce urodzenia .....  
(ustalone na podstawie dowodu osobistego ojca/matki ucznia, względnie innego dokumentu)

Adres zamieszkania .....  
(czy mieszka u rodziców, opiekunów, w internacie, sam)

### **I Uczeń**

#### **1. Realizacja obowiązku szkolnego**

| <b>Chodzi do szkoły</b>           |                              |                                                  | <b>Nie chodzi do szkoły</b>  |                           |
|-----------------------------------|------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------|---------------------------|
| <b>Od kiedy chodzi do szkoły?</b> | <b>W której jest klasie?</b> | <b>Czy powtarzał klasę, jeśli tak, to którą?</b> | <b>Kiedy przerwał naukę?</b> | <b>Ile klas ukończył?</b> |

|  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|
|  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|

## 2. Stan zdrowia ucznia

Informacje rodziców lub opiekunów o zdrowiu ucznia (ewentualnie można załączyć świadectwo lekarskie)

.....

.....

## 3. Udział w życiu społecznym

a) Sekcje, koła zainteresowań, organizacje młodzieżowe, do których należy i od kiedy?

.....

b) Czy uczęszcza do świetlicy (od kiedy i jakiej)?

.....

c) Czy wyjeżdżał w ostatnim roku na kolonie, obozy?

.....

## 4. Zachowanie ucznia

a) Zachowanie w domu

.....

b) Czy ulega złym wpływom (czyim)?

.....

c) Czy ma kontakt z użytkami?

.....

d) Jakie rozrywki i sporty lubi?

.....

e) Co według opinii rodziców lub opiekunów było powodem nieprawidłowego zachowania się dziecka?

.....

.....

## 5. Ogólna charakterystyka ucznia

Opinia wychowawcy na podstawie własnych spostrzeżeń oraz innych uzyskanych informacji

.....

.....

## II Rodzina

### 1. Rodzice, opiekunowie

|  | Ojciec | Matka | Ojczym/<br>macocha | Opiekun(-ka)<br>ustanowiony<br>przez sąd | Inna osoba<br>opiekująca się<br>ucznem – |
|--|--------|-------|--------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|
|--|--------|-------|--------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|

|                                                |  |  |  |  |                     |
|------------------------------------------------|--|--|--|--|---------------------|
|                                                |  |  |  |  | <b>obca, krewna</b> |
| <b>a) imię i nazwisko</b>                      |  |  |  |  |                     |
| <b>b) adres</b>                                |  |  |  |  |                     |
| <b>c) wiek</b>                                 |  |  |  |  |                     |
| <b>d) jeśli nie żyje, data śmierci</b>         |  |  |  |  |                     |
| <b>e) wykształcenie</b>                        |  |  |  |  |                     |
| <b>f) gdzie pracuje, w jakim charakterze?</b>  |  |  |  |  |                     |
| <b>g) czy pobiera renty, zapomogi (jakie)?</b> |  |  |  |  |                     |

## 2. Rodzeństwo

| <b>Imię i nazwisko</b> | <b>Adres zamieszkania</b> | <b>Wiek</b> | <b>Szkoła, klasa</b> | <b>Zajęcia (miejsce pracy)</b> |
|------------------------|---------------------------|-------------|----------------------|--------------------------------|
|                        |                           |             |                      |                                |
|                        |                           |             |                      |                                |
|                        |                           |             |                      |                                |

3. Czy ktoś z rodziny ucznia często lub stale choruje i na jaką chorobę?

.....  
 .....

4. Mieszkanie

a) Ilość pokoi: .....  
 Ile osób w mieszkaniu.....  
 w tym członków rodziny.....  
 obcych .....

b) Warunki higieniczne i zdrowotne (opisać)

.....  
 .....

c) Warunki wypoczynku, snu i nauki ucznia

.....  
 .....

5. Inne uwagi

a) Czy w rodzinie są kłótnie, niezgoda itp.? (jeśli tak, to dlaczego?)

.....  
 .....

b) Czy w rodzinie występują zagrożenia natury społecznej, moralnej lub inne?

.....  
 .....

.....

c) Stosunek rodziców lub opiekunów i rodzeństwa do ucznia.

.....  
.....

d) Czy dziecko często jest karane w domu i jaka jest forma kar?

.....  
.....

**III Wnioski sporządzającego wywiad, a także proponowane formy pomocy i wsparcia ucznia oraz jego rodziny**

.....  
.....  
.....

**IV Podać, kto udzielał informacji**

.....

.....

(data)

.....

(podpis sporządzającego wywiad)

Załącznik nr 9 do  
Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 5  
z dnia .....  
z sprawie procedur postępowania w sytuacjach trudnych

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA, KTÓRY SYGNALIZUJE ZACHOWANIA  
AUTODESTRUKCYJNE  
(ZAGROŻENIE SAMOBÓJSTWEM)

**Każdy pracownik szkoły ma obowiązek reagowania na dostrzeżoną sytuację lub informację dotyczącą próby samobójczej lub zachowań autodestrukcyjnych. Należy zapewnić uczniowi bezpieczeństwo- wyznaczyć osobę, która stale przebywa z uczniem do momentu przybycia rodziców lub pogotowia ratunkowego:**

1. Pracownik szkoły (nauczyciel, pedagog szkolny, psycholog) informuje dyrektora szkoły o sygnalizowanych przez ucznia zachowaniach autodestrukcyjnych. **Jeżeli w tym czasie pracownik szkoły prowadzi zajęcia z uczniami, dyrektor szkoły/wicedyrektor szkoły wyznacza zastępstwo.**
2. Jeżeli osobą zgłaszającą problem jest nauczyciel lub wychowawca klasy niezwłocznie informuje o zdarzeniu pielęgniarkę szkolną, psychologa/pedagoga szkolnego. Jeżeli na terenie szkoły nie będzie obecny specjalista (psycholog szkolny/pedagog), rozmowę wspierającą z uczniem przeprowadza osoba zgłaszająca. Wskazówki do prowadzenia rozmowy z osobą zagrożoną samobójstwem są dołączone do procedury (załącznik nr 9a).
3. Osoba zgłaszająca zostawia ucznia pod opieką pielęgniarki.
4. Dyrektor szkoły/wicedyrektor lub wyznaczony przez niego pracownik zawiadamia i wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą ustala się formy pomocy wobec ucznia (wizyta u lekarza specjalisty, objęcie terapią psychologiczną poza terenem szkoły). Rodzice/opiekunowie prawni otrzymują wykaz instytucji udzielających pomocy psychologicznej i psychiatrycznej (załącznik nr 9b) oraz podpisują potwierdzenie przekazania

informacji dotyczących konieczności przeprowadzenia niezwłocznej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej i psychiatrycznej) w związku z zagrożeniem samobójstwem. Rodzice są zobowiązani do przekazania informacji wychowawcy klasy o ustalonych terminach spotkań ze specjalistami (załącznik nr 9c).

6. Jeżeli dyrektor szkoły/wicedyrektor nie jest w stanie nawiązać kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia lub rodzic/opiekun prawny odmawia niezwłocznego przyjazdu po dziecko, a stan jego wskazuje na zagrożenie zdrowia i/lub życia, dyrektor szkoły/wicedyrektor wzywa lekarza, o czym zostaje poinformowany rodzic/opiekun prawny.
7. Pracownik szkoły sporządza notatkę służbową z zaistniałego zdarzenia (załącznik nr 9d).
8. Na terenie szkoły zespół ustala formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla ucznia (rozmowy wspierające z wychowawcą, specjalistami, monitoring zachowania ucznia przez wychowawcę). Rodzice zostają poinformowani o przyznanych formach pomocy.
9. Przed powrotem dziecka do szkoły rodzice są zobowiązani dostarczyć zaświadczenie od lekarza potwierdzające możliwość uczestnictwa ucznia w grupie klasowej oraz kontynuowania nauki na terenie szkoły.
10. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni nie współpracują lub podjęte działania są nieskuteczne (brak informacji o przeprowadzonej wizycie lekarskiej, niepodjęcie terapii psychologicznej poza terenem szkoły, niesystematyczność w terapii, częste zmiany terapeutów i w związku z tym brak poprawy stanu psychicznego dziecka), dyrektor/wicedyrektor zawiadamia odpowiednie instytucje (sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej).

## PROWADZENIE ROZMOWY Z OSOBĄ ZAGROŻONĄ SAMOBÓJSTWEM

### **Wstępne wyrażenie empatii:**

-widzę, że trudno Ci było ostatnio...

-masz trudny okres w życiu i rozumiem, że ciężko Ci było sobie poradzić...

Przechodzimy od pytań bardziej ogólnych do szczegółowych.

### **1. Pytania otwierające**

- czy mógłbyś mi pomóc zrozumieć jak to na Ciebie wpłynęło?
- czy możesz się ze mną podzielić obawami?
- czy możesz opowiedzieć, co się ostatnio działo?

### **2. Pytania o objawy depresyjne**

- Jeżeli pozwolisz, przez najbliższe kilka minut chciałabym porozmawiać o Twoim samopoczuciu.
- Proszę, powiedz mi, jak się obecnie czujesz?
- W jakim jesteś nastroju?
- Jak często czujesz się smutny, przygnębiony?
- Czy nie schudłeś lub przytyłeś w ostatnim okresie?
- Jak ostatnio sypiasz?

### **3. Pytania o tendencje samobójcze?**

- Czy w przeciągu ostatnich tygodni zdarzyło Ci się, że myślałeś o śmierci?
- Czy pojawiło się takie pragnienie, aby zasnąć i się nie obudzić?
- Czy był taki czas, że chciałeś umrzeć?
- Czy czujesz się aż tak źle, że myślałeś o odebraniu sobie życia?
- Czy chciałeś znaleźć się w sytuacji zagrożenia życia?

## **Instytucje udzielające pomocy psychologicznej i psychiatrycznej w Jastrzębiu-Zdroju**

### **1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**

ul. Wrocławska 12

tel. 32 471 78 78

- Punkt Konsultacyjny -w każdą środę od 13:00-17:00 (w Punkcie Konsultacyjnym pracownicy poradni udzielają profesjonalnych porad o konsultacji uczniom ( osoby małoletnie muszą pozostać pod opieką rodzica/opiekuna prawnego), rodzicom, wychowawcom, nauczycielom. Nie ma konieczności wcześniejszego zapisywania się na wizytę.
- Psychoterapeuci: A. Ząbczyńska, T. Więciorek, A. Femiak, B. Białończyk, K. Szulik, M. Fojcik, K.Kryjanowska, M. Gawor, B.Dereń (osobiście trzeba umówić się z terapeutą)

### **2. NEURO-MED. Centrum Terapii Nerwic, Depresji i Uzależnień**

ul. Dębowa 20

tel. 32 476 73 55

psychiatra dziecięcy Dorota Maśnica-Machej

psychoterapeuci i psycholodzy

### **3. Punkt Interwencji Kryzysowej**

Placówka znajduje się w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej przy ulicy Opolskiej 9, w pokojach 27A, 27B, 27

Czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30-20:00.

Pomoc można uzyskać również telefonicznie. W tym celu zostały uruchomione dwie linie:

tel. 32 434 96 28

tel. pomocniczy 32 434 96 27

### **4. Miejski Telefonu Zaufania „Kontakt” w Jastrzębiu-Zdroju**

Celem działania Telefonu Zaufania „Kontakt” jest anonimowe, telefoniczne udzielanie pomocy osobom potrzebującym.

Dyżury w Telefonie Zaufania pełnione są 7 dni w tygodniu w godzinach

od 18.00 do 22.00

tel. 32 471 78 78

### **5. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu**

ul. Wrocławska 12

tel. 32 471 87 39

### **6. SYRIUSZ Ośrodek Medyczno-terapeutyczny**

ul. Promienna 5 A, Żory

Telefon stacjonarny: 32 723 12 74,  
Telefon komórkowy: 666 379 004

Rejestracja czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 do 20.00, w soboty od 8.00 do 14.00

Załącznik 9c

Jastrzębie-Zdrój, dnia.....

**Pisemne potwierdzenie przekazania informacji rodzicom/opiekunom prawnym**

Potwierdzamy odbiór wykazu instytucji (adresy, numery telefonów) udzielających pomocy psychologicznej i psychiatrycznej oraz potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o konieczności niezwłocznej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej, psychiatrycznej) w związku z zagrożeniem samobójstwem

ucznia/uczennicy.....

Zobowiązujemy się jako rodzice/opiekunowie prawni do przekazania informacji

wychowawcy klasy.....

o ustalonych terminach spotkań ze specjalistami.

.....  
Podpis rodziców/opiekunów prawnych

## NOTATKA ROZMOWY Z UCZNIEM/LUB JEGO RODZICAMI

.....  
*miejsowość, data*

.....  
*imię, nazwisko ucznia*

.....  
*adres zamieszkania*

.....  
*data urodzenia*

.....  
*imiona rodziców*

.....  
*klasa*

### Rodzaj problemu

.....  
.....

### Uczestnicy rozmowy

.....  
.....

### Przebieg rozmowy

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

### Forma udzielonej pomocy

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**Zalecenia**

.....

.....

.....

.....